

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Záviskou v právní věci žalobkyně: **J. F.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, k žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22.10.2014 č.j. MPSV-UM/18650/14/4S-MSK, o **příspěvek na péči**,

t a k t o:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 22.10.2014 č.j. MPSV-UM/18650/14/4S-MSK se **z r u š u j e** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I.

[1] Žalobkyni nebyl přiznán příspěvek na péči.

[2] Žalobkyně podala v zákonné lhůtě u zdejšího soudu žalobu, ve které uvedla, že byl nesprávně vyhodnocen její zdravotní stav, nebyla pozvána k jednání posudkového

lékaře a pokud se odvolává na propouštěcí zprávu z RHB ze dne 5.9.2013, pak popsané skutečnosti již nejsou aktuální, neboť již neujde 200-300 metrů, nezvládá chůzi v terénu, nezvládá schody ani s oporou dvou francouzských holí. Trpí těžkým tělesným postižením, které jí neumožňuje zvládat životní potřeby a) mobilitu, b) osobní aktivity, c) péče o domácnost, je neschopna obstarávat nákup, vykonávat běžné domácí práce, uvařit teplé jídlo. Navrhla napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit a uložit, aby bylo znovu o věci rozhodnuto, uložit povinnost zaplatit jí případné náklady řízení do tří dnů od právní moci rozsudku.

[3] Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě popřel její oprávněnost, poukázal na průběh správního řízení, na hodnocení schopnosti jednotlivých životních úkonů posudkovým orgánem, které žalovaný nezpochybnil. Navrhl žalobu zamítnout a vyslovil souhlas s projednáním a rozhodnutím bez nařízení ústního jednání.

II.

[4] Žalovaný rozhodnutím ze dne 22.10.2014 podle ustanovení § 90 odstavce 5 správního řádu odvolání zamítl a rozhodnutí Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky v Ostravě č.j. 46750/2014/KRN ze dne 16.7.2014, kterým nepřiznal příspěvek na péči, potvrdil. V odůvodnění především odkázal na posudek posudkové komise MPSV ČR, který považoval za dostatečně vypovídající a přesvědčivý.

III.

[5] Podle ust. § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění zákona č. 366/2011 Sb. (po 31.12.2011) *osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve*

a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,
b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,
c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,
d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb,
a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

[6] Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. v platné znění při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

- a) mobilita,
- b) orientace,
- c) komunikace,
- d) stravování,
- e) oblékání a obouvání,
- f) tělesná hygiena,
- g) výkon fyziologické potřeby,
- h) péče o zdraví,

- i) osobní aktivity,
- j) péče o domácnost.

[7] Podle § 9 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb. při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

[8] Podle ust. 9 odst. 5 zákona č. 108/2006 Sb. pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

[9] Podle přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb., která blíže vymezuje posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby:

a) Mobilita:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových.

b) Orientace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, orientovat se v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat.

c) Komunikace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna porozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

d) Stravování:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim.

e) Oblékání a obouvání:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

f) Tělesná hygiena:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.

g) Výkon fyziologické potřeby:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.

h) Péče o zdraví:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky.

i) Osobní aktivity:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vstupovat do vztahů s jinými osobami, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

j) Péče o domácnost:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, obsluhovat topení a udržovat pořádek.

[10] Podle ust. § 1 odst. 4 vyhl. č. 505/2006 Sb. *za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu.*

IV.

[11] Z obsahu správního spisu soud zjistil, že

- dnem 7.4.2014 k žádosti bylo zahájeno správní řízení ve věci příspěvku na péči,
- ještě téhož měsíce dne 30.4.2014 bylo provedeno sociální šetření v domácnosti žalobkyně za její přítomnosti. Žadatelka po celou dobu sociálního šetření seděla na pohovce, u pohovky měla rychlovarnou konvici, nainstalovanou mikrovlnnou troubu, na pohovce měla umístěny potraviny, kávu, pečivo. Šetření bylo prováděno i za přítomnosti dcery žadatelky. Žadatelka v únoru 2012 spadla a způsobila si komplikovanou zlomeninu levé nohy. Ta je kratší o 8 cm, nosí speciální boty. Pohybuje se o dvou francouzských holích a má velké pohybové problémy. Dále má problémy se srdcem, páteří, štítnou žlázou, špatně slyší, na levé oko je skoro slepá, trpí inkontinencí. Pro ochablé svaly není schopna si potraviny rozbalit a stravu si připravit. Obědy jí 3x týdně nosí pečovatelská až do bytu anebo jí vaří dcera. Dcera jí servíruje jídlo na talíř a nosí ke stolu. Stejně tak jí připravuje snídani

a večere. Žadatelka si sama jídlo bezpečně nenaservíruje, na talíř nepřenes. Chodí s pomocí dvou holí. V mikrovlnné troubě je schopna si jídlo ohřát, stravu jí porcuje dcera. Pití zvládne sama, PET lahev má pod stolem, jídlo jí hlavně lžící. Je schopna se sama najíst a napít. Ruce a obličej si umyje, při vstupu a výstupu z vany potřebuje pomoc dcery, která jí pomáhá umýt vlasy i tělo. Učeše se sama, nehty jí upravuje na rukou i nohou pedikérka. Zubní protézu si zvládne sama vyčistit. Stejně tak zvládá fyziologickou potřebu až na výjimky, z důvodu úniku moči používá vložky. Na posteli se posadí, vstane s oporou, přibližně 2x do měsíce volá dceři, protože není schopna sama vstát. Sedět zvládá, stát pouze chvíli s oporou, pohybuje se pomocí dvou francouzských holí, při chůzi dochází k pádům. Po schodech nechodí vůbec, venku používá mechanický invalidní vozík. Lehčí předměty přenáší v tašce zavěšené na hůlce. Je schopna rozeznat a vybrat oblečení, ale sama ho ze skříně nevytáhne, proto jí je chystá dcera. Pomalu, ale sama se oblékne i obuje. Blízké osoby pozná, v přirozeném prostředí se orientuje, ale nevěděla, který je den v týdnu. Orientovala se aktuálním kalendářním měsícem a rokem. Léky jí chystá dcera, poté, co zjistila, že sama si je nesprávně dává. Je schopna použít mobilní telefon. Zvládá verbální i neverbální komunikaci, ale v písemné komunikaci se již jen podepisuje. Osobní záležitosti jí vyřizuje dcera, plány a aktivity nemá. Sleduje televizi, o nic jiného nemá zájem. Špatně vidí, slzí jí oči. O nákupy, úklid domácnosti se stará dcera nebo vnučka, běžný úklid a péči o velké prádlo obstarávají pečovatelky. Zvládá manipulaci s kohoutky i vypínači, okna neotevívá, dveře otevře i zavře, dcera ji zamyká. Pobírá invalidní důchod pro invaliditu III. stupně. Mimo rodinu se s nikým nestýká. Žije v bytě 2+1, jedná se o dům s pečovatelskou službou,

- dne 23.6.2014 posudkový lékař OSSZ Bruntál ve svém posudku uvedl, že je prokázána anamnéza ICHS, stav po IM a PCI, hypertenzní, po kardiální stránce stav stabilizovaný, v srpnu 2011 embolizace do pravé dolní končetiny, v únoru 2012 zlomenina levé stehenní kosti a dne 23.2.2012 provedena OS, 16.5.2012 extrakce OS materiálu. Dle rtg zlomenina zaklíněna, hojení protrahované, pooperačně stav komplikován. Chodí o dvou francouzských holích, chůze stabilní, zvládá i po schodech. Jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, kdy potřebuje pomoc při základních životních potřebách i) – osobní aktivity, j) – péče o domácnost. Celkem nezvládá dvě životní potřeby,
- dne 16.7.2014 správní orgán I. stupně rozhodl o nepřiznání příspěvku na péči,
- dne 29.7.2014 podáno odvolání, kde uvedeno nezvládání mobility,
- v rámci odvolacího řízení bylo vyžádáno nové posouzení u posudkové komise MPSV ČR v Ostravě a tato komise dne 1.10.2014 na základě posudkového spisu OSSZ Bruntál, spisu odvolacího orgánu, zdravotní dokumentace praktického ošetřujícího lékaře, sociálního šetření ze dne 30.4.2014 a odborných lékařských nálezů, chirurgické ambulance z března a dubna 2014 vyhotovila posudek, ve kterém uvedla, že se jedná o stav po subtrochanterické zlomenině femoru vlevo, po osteosyntéze 13.2.2012, extrakci kovového materiálu dne 16.5.2012, stav po revizi a spongioplastice levé dolní končetiny v r. 2013, stav po evakuaci abscesu v ráně, stav po evakuaci hematomu v jizvě, stav po extrakci nosného šroubu v 01/2014, pištěl

v jizvě, zkrat levé dolní končetiny 8 cm, chronickou ICHS, stav po IM, stav po PCI, funkčně NYHA II., hypertenzi, nyní normotenze, stav po embolizaci do pravé dolní končetiny, stav po embolectomii v 08/2011, chronický VAS celé páteře, Hashimotovu thyreoditis s rozsáhlým uzlem při dolním pólu levého laloku v substituci Euthyroxem (endokrinolog vyšetření 12/2013), svraštělou ledvinu, nefrolitiasu. Posudková komise uvedla, že se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav po subchochandrotické zlomenině levé dolní končetiny v r. 2012, po revizi a spondioplastice levé dolní končetiny v r. 2013, extrakci kovu v r. 2014, pístě nad jizvou levé dolní končetiny, zkrat levé dolní končetiny o 8 cm. Je obtížněji mobilní, chodí o dvou francouzských holích, na delší trasy používá mechanický invalidní vozík. Nezvládá dvě základní životní potřeby i) osobní aktivity, j) péče o domácnost. Nepovažuje se za osobu závislou na pomoci jiné osoby.

[12] Krajský soud hodnotil nejen napadené rozhodnutí, ale i zákonnost správního řízení, které předcházelo vydání napadených rozhodnutí, dle skutkového a právního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen s.ř.s.) a dospěl k závěru, že je důvodná.

[13] Žalobkyně ve svém odvolání ze dne 29.7.2014 rozporovala úkony a) mobilita, neboť není schopna ujít více jak 200 m, po nerovném terénu neujde vůbec a nemůže používat dopravní prostředky barierové. Jestliže jí bylo uznáno nezvládání dvou základních životních potřeb, pak včetně uznání neschopnosti mobility ve výsledku dosáhne tří základních životních potřeb.

[14] Žalovaný vyžádal posouzení u posudkové komise MPSV a pro své rozhodnutí převzal bezesbýtku závěr posudkové komise MPSV ze dne 1.10.2012. Dospěl k závěru, že posudková komise se dostatečně vypořádala s námitkami uvedenými v odvolání. Soud se zcela neztotožnil s názorem žalovaného o úplnosti a objektivnosti posouzení posudkovou komisí a vypořádání se všemi námitkami v odvolání uvedenými. Konkrétně soud poukazuje na životní potřebu a) mobilita. Ze strany žalobkyně, jak bylo tvrzeno v odvolání, tak shodně i v žalobě, není schopna používat bariérové dopravní prostředky, dále nezvládne chůzi v dosahu 200 metrů a chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra; v sociálním šetření uvedeno, že venku je převážena na mechanickém invalidním vozíku. Sama posudková komise MPSV ve svém posudku dne 1.10.2014 uvedla, že „je obtížněji mobilní, chodí o 2 francouzských holích, na delší trasy je vožena na mechanickém invalidním vozíku“. Neuznání neschopnosti tohoto životního úkonu opřela o propouštěcí zprávu z chirurgického oddělení SZZ Krnov ze srpna 2014, kde opěrné pomůcky neuvedeny. V posudkovém spise vedeném Okresní správou sociálního zabezpečení Bruntál je založena citovaná zpráva a je nutno přisvědčit, že o opěrných pomůckách není zmínka, nicméně z uvedeného nelze učinit závěr, že k chůzi nepotřebuje opěrnou pomůcku. Ve zprávě není uvedeno, že je schopna chůze bez opory, to, že lékař konkrétně neodkázal na nutnost používat opěrné pomůcky, dle soudu neznamená, že je nepotřebuje, např. mohlo dojít k opomenutí to tam uvést. Jestliže posudková komise sama připustila problémy při chůzi, když v sociálním šetření je uvedeno používání invalidního vozíku při pohybu venku, pak posudková komise, jestliže bez toho, že by si vlastními poznatky za účelem odstranění pochybností v otázce

mobility, převzala jen závěr propouštěcí zprávy z chirurgického oddělení ze srpna 2014, zatížila svůj posudek nepřesvědčivostí. V této souvislosti soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. července 2015 č.j. 8 Ads 138/2014-73, dle kterého by přímé osobní vyšetření osoby posudkovou komisí mělo být pravidlem, od kterého se lze odchýlit pouze, pokud je možno vypracovat jednoznačný, úplný a přesvědčivý posudek na základě písemných podkladů; odklon od tohoto pravidla musí být náležitě odůvodněn. Krajský soud zdůrazňuje, že právě v případě žalobkyně neobstojí vypracování posudku bez osobního vyšetření posudkovou komisí.

[15] Soud s ohledem na uvedené v odstavci [14] tohoto rozsudku tak přisvědčil žalobkyni, že životní potřeba a) – mobilita nebyla přesvědčivě posouzena. Žalovaný správní orgán pochybil, pokud nekriticky přejal závěry posudku ze dne 1.10.2014 do svého rozhodnutí, aniž by požádal o jeho doplnění.

[16] Podle § 76 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“) soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodu rozhodnutí. Krajský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné, kdy nepřezkoumatelnost spočívá v nedostatku důvodů, a dále z důvodu nesouladu se zjištěným skutkovým stavem (§ 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.). Z uvedeného důvodu soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení dle § 78 odst. 4 s.ř.s. S odkazem na ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. soud zavazuje žalovaného názorem, že správní orgán je povinen doplnit posudkové závěry, a to zejména ve vztahu k posouzení životního úkonu – mobility. Teprve na základě doplňujícího posudku, který se vypořádá řádně se všemi odvolacími důvody a skutečnostmi, na něž soud poukázal, bude možné ve věci vydat nové rozhodnutí.

[17] O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Strana žalobkyně žádné náklady řízení neúčtovala a také, jak vyplynulo ze spisu, žádné nevznikly, proto jí náhrada nákladů řízení nebyla přiznána.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí l z e podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí č. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 11. září 2015

JUDr. Jana Záviská
samosoudkyně